

دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی
گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی
گرایش مدیریت و برنامه ریزی تربیت بدنی

رابطه سبک رهبری مربیان با انسجام تیمی و رضایتمندی ورزشکاران

از

فاطمه محدث

استاد راهنما

دکتر رحیم رضائی نژاد

اساتید مشاور

دکتر محمد خبیری

دکتر انوشیروان کاظم نژاد

شهریور ۸۹

تقدیم بہ:

ہمسرفداکار و فرزند عزیزم

تقدیر و تشکر

بدینوسیله مراتب سپاس و تقدیر خود را از زحمات بی‌شائبه آقایان دکتر رحیم رمضان‌نژاد، دکتر محمد خبیری و دکتر انوشیروان کاظم‌نژاد که بارها همایی‌های ارزنده‌اشان، در انجام این تحقیق مریاری نموده‌اند، ابراز می‌دارم.

هم‌چنین از کلیه مدیران، سرپرستان، مریمان و ورزشکارانی که در تسهیل و یاری‌تکمیل و ارسال پرستنامه‌های تحقیق اینجانب را مورد لطف و عنایت خود قرار دادند، تشکر و سپاسگزاری می‌نمایم.

فهرست مطالب

	عنوان	صفحه
ح	فهرست جداول	
خ	فهرست شکل ها	
خ	فهرست پیوست ها	
د	چکیده فارسی	
ذ	چکیده انگلیسی	
	فصل اول: طرح تحقیق	
۱	۱-۱- مقدمه	
۳	۲-۱- بیان مساله	
۷	۳-۱- ضرورت و اهمیت تحقیق	
۹	۴-۱- اهداف تحقیق	
۹	۵-۱- فرضیه های تحقیق	
۹	۶-۱- سوال های تحقیق	
۹	۷-۱- محدودیت های تحقیق	
۱۰	۸-۱- خلاصه روش شناسی تحقیق	
۱۱	۹-۱- تعریف واژه ها و اصطلاحات تحقیق	
	فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق	
۱۵	۱-۲- مقدمه	
۱۵	۲-۲- رهبری	
۱۷	۳-۲- تئوری های رهبری	
۱۷	۱-۳-۲- تئوری خصوصیات یا صفات رهبری	
۱۸	۲-۳-۲- تئوری های رفتاری رهبری	
۲۰	۱-۲-۳-۲- کاربرد تئوری های رفتاری رهبری در ورزش	
۲۲	۳-۳-۲- رویکرد قدرت- نفوذ	

۲۳	۴-۳-۲- رویکرد رهبری وضعیتی یا اقتضایی
۲۵	۴-۳-۲-۱- کاربرد نظریه رهبری اقتضایی در ورزش
۲۷	۴-۳-۲-۵- مدل چند بعدی رهبری در ورزش
۳۳	۴-۲- انسجام گروهی (تیمی)
۳۶	۴-۲-۵- انسجام تیم های ورزشی
۴۴	۴-۲-۵-۱- رابطه انسجام با موفقیت و عملکرد تیم
۴۵	۴-۲-۶- رضایت ورزشکار
۴۹	۴-۲-۷- طبقه بندی عوامل رضایتمندی ورزشکار
۴۹	۴-۲-۷-۱- فرایند های فردی
۵۰	۴-۲-۷-۲- فرایند های تیمی
۵۱	۴-۲-۷-۳- پیامدهای فردی
۵۱	۴-۲-۷-۴- پیامدهای تیمی
۵۳	۴-۲-۸- پیشینه تحقیق
۸۳	۴-۲-۹- جمع بندی
	فصل سوم: روش شناسی تحقیق
۸۶	۳-۱- مقدمه
۸۶	۳-۲- روش تحقیق
۸۶	۳-۳- جامعه و نمونه آماری تحقیق
۸۷	۳-۴- ابزار تحقیق
۸۷	۳-۴-۱- پرسشنامه مقیاس رهبری در ورزش
۸۹	۳-۴-۲- پرسشنامه محیط گروهی
۹۱	۳-۴-۳- پرسشنامه رضایتمندی ورزشکار
۹۲	۳-۵- روش جمع آوری اطلاعات
۹۳	۳-۶- روش تجزیه و تحلیل اطلاعات
	فصل چهارم: تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق
۹۴	۴-۱- مقدمه
۹۴	۴-۲- توصیف ویژگی های جمعیت شناختی ورزشکاران
۹۶	۴-۳- تحلیل عاملی تأییدی پرسشنامه تحقیق
۹۶	۴-۳-۱- تحلیل عاملی تأییدی پرسشنامه مقیاس رهبری در ورزش
۹۸	۴-۳-۲- تحلیل عاملی تأییدی پرسشنامه انسجام گروهی
۹۹	۴-۳-۳- تحلیل عاملی تأییدی پرسشنامه رضایت مندی ورزشکار
۹۹	۴-۴- توصیف سبک رهبری مربیان ، انسجام گروهی و رضایت مندی ورزشکار
۱۰۳	۴-۵- پایایی عامل های تأیید شده
۱۰۴	۴-۶- الگوی تحلیل مسیر برای سبک رهبری، انسجام گروهی و رضایت مندی ورزشکار
۱۰۵	۴-۷- ضرایب اثر مستقیم، اثر غیر مستقیم و اثر کل بین عامل ها در الگوی تحلیل مسیرها
۱۰۶	۴-۸- جداول همبستگی عامل های سبک رهبری، انسجام تیمی و رضایت ورزشکار
۱۰۸	۴-۹- جدول دو بعدی همبستگی عامل ها در الگوی تحلیل مسیر سبک رهبری، انسجام گروهی و رضایت مندی ورزشکار
۱۱۰	۴-۱۰- الگوی گسترده تحلیل مسیر سبک رهبری، انسجام گروهی و رضایت مندی ورزشکار با حضور عامل ها، متغیرها و بارهای عاملی متناظر

فصل پنجم: خلاصه تحقیق، بحث و نتیجه گیری

۱۱۳	۱-۵- مقدمه
۱۱۳	۲-۵- خلاصه تحقیق
۱۱۷	۳-۵- بحث و بررسی
۱۱۸	۳-۵- ۱ مقایسه یافته ها
۱۲۱	۳-۵- ۲- روابط میان متغیرهای تحقیق
۱۲۴	۳-۳-۵- بررسی الگوی تحلیل مسیر سبک رهبری، انسجام تیمی و رضایت ورزشکار
۱۲۶	۵-۶- پیشنهادها
۱۲۶	۵-۶-۱- پیشنهاد های کاربردی
۱۲۷	۵-۶-۲- پیشنهاد های پژوهشی
۱۲۹	فهرست منابع
۱۴۰	پیوست ها

فهرست جداول

۲۹	جدول (۱-۲)، ابعاد رفتار رهبر (مربی) در ورزش
۳۸	جدول (۲-۲)، عوامل موثر در انسجام تیم های ورزشی
۴۷	جدول (۳-۲)، ابعاد و جنبه های رضایت ورزشکار
۸۸	جدول (۱-۳)، پرسشنامه مقیاس رهبری در ورزش
۹۰	جدول (۲-۳)، پرسشنامه محیط گروهی (انسجام تیمی)
۹۲	جدول (۳-۳)، پرسشنامه رضایتمندی ورزشکار
۹۵	جدول (۱-۴)، ویژگی های جمعیت شناختی ورزشکاران
۹۷	جدول (۲-۴)، عامل های سبک رهبری با متغیرهای سازنده و بارهای عاملی متناظر
۹۸	جدول (۳-۴)، عامل های انسجام گروهی با متغیرهای سازنده و بارهای عاملی متناظر
۹۹	جدول (۴-۴)، عامل های رضایتمندی ورزشکار با متغیرهای سازنده و بارهای عاملی متناظر
۱۰۰	جدول (۵-۴)، اولویت سبک های رهبری مربیان از دیدگاه ورزشکاران
۱۰۰	جدول (۶-۴)، مقایسه ابعاد انسجام گروهی
۱۰۱	جدول (۷-۴)، مقایسه ابعاد رضایت مندی ورزشکار
۱۰۱	جدول (۸-۴)، مقایسه رضایت و انسجام کلی ورزشکاران به تفکیک رشته های ورزشی
۱۰۲	جدول (۹-۴)، مقایسه رضایت و انسجام کلی ورزشکاران به تکلیف گروه های سنی
۱۰۲	جدول (۱۰-۴)، مقایسه رضایت و انسجام کلی ورزشکاران به تفکیک سابقه عضویت در تیم ملی
۱۰۲	جدول (۱۱-۴)، مقایسه رضایت و انسجام کلی ورزشکاران به تفکیک سابقه عضویت در باشگاه ها
۱۰۳	جدول (۱۲-۴)، پایایی عامل های تأییدی سبک رهبری مربیان
۱۰۳	جدول (۱۳-۴)، پایایی حیطه های تأییدی انسجام گروهی
۱۰۴	جدول (۱۴-۴)، پایایی عامل های تأییدی رضایت مندی ورزشکار
۱۰۵	جدول (۱۵-۴)، ضرایب اثر مستقیم، اثر غیر مستقیم و اثر کل متغیرها بر یکدیگر
۱۰۶	جدول (۱۶-۴)، همبستگی بین عامل های سبک رهبری و انسجام تیمی
۱۰۷	جدول (۱۷-۴)، همبستگی بین عامل های سبک رهبری و رضایت ورزشکار
۱۰۸	جدول (۱۸-۴)، همبستگی بین عامل های انسجام تیمی و رضایت ورزشکار

فهرست شکل ها

۶	شکل (۱-۱)، الگوی فرضی سبک رهبری مربی ، انسجام تیمی و رضایت ورزشکار
۲۲	شکل (۱-۲) ، مدل واسطه ای رهبری
۳۱	شکل (۲-۲)، مدل چند بعدی رهبری
۳۳	شکل (۳-۲)، مدل کارآمدی سبک‌های رهبری مربیان
۳۴	شکل (۴-۲) ، الگوی رفتار گروه
۳۹	شکل (۵-۲) ، عوامل تعیین کننده و پیامدهای انسجام تیمی
۴۰	شکل (۶-۲) ، مدل مفهومی تیم های ورزشی
۴۳	شکل (۷-۲) ، مدل مفهومی عوامل اثر گذار بر انسجام تیم‌های ورزشی
۴۹	شکل (۸-۲)، رابطه ابعاد گوناگون رفتار مربیگری در فرایند انگیزش
۱۰۵	شکل (۱-۴)، الگوی تحلیل مسیر سه عاملی سبک رهبری، انسجام گروهی و رضایتمندی ورزشکار با مقادیر تخمینی
۱۱۱	شکل (۲-۴)، الگوی گسترده تحلیل مسیر سبک رهبری، انسجام تیمی و رضایت مندی ورزشکار

فهرست پیوست ها

۱۴۱	پیوست (الف)، پرسشنامه اطلاعات جمعیت شناختی
۱۴۲	پیوست (ب)، پرسشنامه سبک رهبری مربی
۱۴۴	پیوست (ج)، پرسشنامه انسجام تیمی
۱۴۵	پیوست (د)، رضایتمندی ورزشکار

رابطه سبک رهبری مربیان با انسجام تیمی و رضایتمندی ورزشکاران فاطمه محدث

هدف این تحقیق ارزیابی الگوی سبک رهبری مربیان، انسجام تیمی و رضایتمندی ورزشکاران است. جامعه آماری تحقیق حاضر کلیه ورزشکاران مرد باشگاه های لیگ برتر و تیم های ملی کشور (۱۳۸۷) در رشته های فوتبال، والیبال، بسکتبال، هندبال و فوتسال بودند. تعداد نمونه های تحقیق در روش تحلیل عاملی براساس تعداد سئوالات پرسشنامه مقیاس رهبری در ورزش بین ۴۳۰-۲۱۵ نفر برآورد شد. بر این اساس تعداد ۳۵۰ پرسشنامه توزیع شد و نهایتاً ۲۷۲ ورزشکار به پرسشنامه های مقیاس رهبری در ورزش (LSS)، انسجام تیمی (GEQ) و رضایت ورزشکار (ASQ) پاسخ دادند. ابزار جمع آوری اطلاعات، پرسشنامه مقیاس رهبری در ورزش با ۴۳ سوال در مقیاس ۵ ارزشی لیکرت، پرسشنامه محیط گروهی (انسجام تیمی) با ۱۸ سوال در مقیاس ۹ ارزشی لیکرت و پرسشنامه رضایتمندی ورزشکار با ۱۴ سوال در مقیاس ۷ ارزشی لیکرت بود که روایی صوری و محتوایی آن را ۱۵ نفر از اساتید صاحب نظر دانشگاهی بررسی و تایید کردند و با استفاده از روش آلفای کرونباخ، پایایی آنها به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۹۰ و ۰/۹۰ محاسبه گردید. در روش تحلیل عاملی تاییدی، دو سبک جدید برای سبک های رهبری مربیان شناسایی گردید، برای ابعاد انسجام تیمی از نامهای دیگری استفاده شد و ابعاد رضایت ورزشکار بدون هیچ تغییری تایید شدند. نتایج نشان داد بین سبک های رهبری آموزش و تمرین، تکلیف مدار و رابطه مدار با همه ابعاد انسجام تیمی و رضایت ورزشکار رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد. تحلیل مسیر، میزان برارزش الگوی سبک رهبری، انسجام تیمی و رضایتمندی ورزشکار را با استفاده از شاخص ها مناسب تشخیص داد ($RMSEA = 0/12$ ، $GFI = 0/87$ ، $AGFI = 0/78$ و $X^2/df = 4/65$). براساس الگوی بدست آمده عامل سبک رهبری مربی با ضریب اثر ۰/۵۹ بر انسجام گروهی و با ضریب اثر ۰/۱۵ بر رضایتمندی ورزشکار اثر گذار است و انسجام گروهی با ضریب اثر ۰/۵۳ بر رضایتمندی ورزشکار تاثیر می گذارد. هم چنین عامل سبک رهبری از طریق عامل واسطه انسجام گروهی به طور غیر مستقیم بر عامل رضایتمندی ورزشکار اثر می گذارد و در نتیجه اثر کل عامل سبک رهبری بر عامل رضایتمندی ورزشکار به ۰/۴۶ افزایش می یابد. به طور کلی نتایج تحقیق نشان دهنده نقش تعیین کننده رفتار رهبری مربیان بر انسجام تیمی و رضایتمندی ورزشکاران است. بنابراین مربیان می توانند با انتخاب سبک رهبری مناسب سبب بهبود انسجام تیمی و رضایت ورزشکاران شوند.

واژگان کلیدی: سبک رهبری مربیان، انسجام تکلیف، انسجام اجتماعی، رضایتمندی ورزشکار

فصل اول

طرح تحقیق

۱-۱- مقدمه

تحقیقات پژوهشگران به طور مستمر نشان داده است که نوع رهبری مربیان نقش تعیین کننده ای بر مشارکت ورزشی افراد دارد. این موضوع برای مربیان نیز روشن است که نقشی اثرگذار و حیاتی بر ورزشکاران، فرایند ها و پیامدهای فردی و اجتماعی تیم های ورزشی ایفا می کنند. حتی وسعت این اثرگذاری از محیط ورزشی هم فراتر می رود و سایر حوزه های زندگی ورزشکاران را در بر می گیرد. بنابراین مربیان می توانند بر محیط زندگی ورزشکاران سطوح مختلف قهرمانی، اثرات مثبت و منفی داشته باشند [۱۲۰].

در بین سه عامل ورزشکار، مربی و تماشاگر، مربیان محور اصلی و رکن مهم تیم های ورزشی هستند [۲۲]. در واقع مربی در رهبری تیم یک سازنده قوی و زیر بنای پیشرفت ورزشکاران و فراهم کننده بخش بزرگی از شرایط پیروزی و موفقیت است [۱]. مربیان در ایفای نقش مربیگری به دنبال ایجاد شرایطی هستند تا هر ورزشکار حداکثر فرصت را برای بروز استعدادهايش داشته باشد و در همان حال نیز به موفقیت تیمی برسد [۲۹]. مربیان افرادی هستند که توانایی درک ورزشکاران و بازی در نقطه اوج را دارند و می دانند که چگونه به ورزشکاران بیاموزند که در محدوده ها و قواعد خاص یک بازی، تلاش کنند. هم چنین مربیگری یک فرایند رفتاری است که در آن مربی می کوشد بر ورزشکاران تاثیر گذارد تا واکنش مورد نظر او انجام گیرد. ولی در واقع مربیگری چیزی بیشتر از آن است که مربی به ورزشکاران بگوید که چه کارهایی را انجام دهند. مربیگری ویژگی های موقعیتی متعددی را در برمی گیرد تا آنجا که یک مربی باید بداند که چه چیزهای ویژه ای و چگونه آنها را به ورزشکار خاصی بگوید [۱۳۵]. یکی از ابعاد مهم در تصمیم گیری مربیان، انتخاب سبک و شیوه مربیگری است. این که مربی چگونه تصمیم می گیرد، کدام مهارت ها و استراتژی ها را آموزش می دهد، چگونه سازماندهی لازم برای تمرین و مسابقه را به انجام می رساند، از چه روش هایی برای ایجاد نظم و انضباط تیمی استفاده می کند و از همه مهم تر، در تصمیم گیری ها چه نقشی را برای ورزشکاران در نظر می گیرد [۱۱].

تحقیقات دو دهه اخیر در زمینه کارآیی مربیگری بیشتر بر شناخت خصوصیات مربیگری، سبک های رهبری و الگوهای رفتار مربی متمرکز بوده است. بر اساس این مطالعات مربی کارآمد فردی است که توانایی تغییر نتیجه، اجرای موفقیت آمیز و واکنش های روانی مثبت در تیم را داشته باشد [۱۵۱]. شناسایی فرایندهای روان شناختی موثر بر موفقیت و سازگاری، پیامدهای مهمی در روانشناسی ورزش هستند [۷]. مسلم است که مربی نه فقط به آموزش و اجرای مهارت های ورزشی، بلکه باید به فرایندهای روانی ورزشکار و کل تیم توجه کند [۱۶۴]، چون عملکرد ورزشی فرد تحت تاثیر عوامل روانی و اجتماعی زیادی قرار دارد که

شناخت این عوامل برای مربیگری بسیار تعیین کننده است. رضایت ورزشکار، انسجام تیمی، انگیزش و عملکرد برخی از این عوامل هستند که در تحقیقات مختلف به مثابه فرایند و پیامد بررسی شده اند. آنچه که در میان همه مربیان عمومیت دارد، اعتقاد بر این است که اعضای تیم برای موفقیت به داشتن احساس اتحاد گروهی، اتفاق و همبستگی (انسجام) نیاز دارند. از آنجا که بسیاری از فعالیت های ورزشی به شکل گروهی صورت می گیرد؛ هنگامی که بازیکنان برای کسب نتیجه به کنش متقابل می پردازند، باید علاوه بر ارتقا و پیشرفت عملکرد فردی ورزشکار، به نیروها و فرایندهای درونی و عوامل اثرگذار بر عملکرد گروهی آنان نیز توجه شود [۶].

در روان شناسی سازمانی تعیین هدف مشترکی که بتواند تلاش های گروه را به سمت آن متمرکز کند، برای دستیابی به موفقیت جنبه حیاتی دارد [۱۸] و انسجام تیمی نیز به مثابه یک فرایند گروهی عامل مهمی برای نیل به هدف است چون انسجام گروهی می تواند افراد و اعضای متفاوت یک مجموعه را به تیم تبدیل کند و نقش بسیار مهمی در تقویت عملکرد تیمی و احساس رضایت بین اعضاء دارد [۸۸]. مربیان اساس موفقیت را در انسجام تیمی می دانند و برای ایجاد صمیمیت و یگانگی در میان بازیکنان تلاش می کنند؛ چون در این صورت، ارتباطات میان فردی نزدیک تر و احساس اعتماد و پشتیبانی دو سویه در میان ورزشکاران، احساس و جذابیت بین فردی بیشتر می شود و نهایتاً سبب بهبود عملکرد فردی و تیمی می شود. ادراک و استنباط ورزشکاران از رفتار مربیان یا سبک های رهبری و مربیگری آنان بر انسجام تیمی مؤثر است و سبک رهبری مربیان در وضعیت های تمرین و بازی می تواند اثر مثبت یا منفی بر ادراکات ورزشکاران از انسجام تیم داشته باشد [۳].

یکی دیگر از عوامل مؤثر بر نتایج عملکردی بهینه در تیم های ورزشی که با سبک رهبری مربی و انسجام تیمی رابطه دارد، رضایتمندی ورزشکاران است و یکی از راه های نگرش مثبت و حضور موفق و مستمر در فعالیت های ورزشی و مسابقات، فراهم آوردن تجارب خوشایند و رضایت بخش است. چون ورزشکاران ذینفعان اصلی سازمان های ورزشی هستند و زمان و انرژی بسیار زیادی را برای ورزش، تمرین و رقابت صرف می کنند، لذا رضایت آنها از اهمیت ویژه ای برخوردار است. تأمین رضایت ورزشکار کلید اصلی سازماندهی اثر بخش تمرینات و مسابقات ورزشی و متغیری مهم در سلامت روانی و کارآیی ورزشکار است [۱۶۰]. توجه به نیازهای روانی ورزشکار و تعامل اثر بخش مربی- ورزشکار به آرامش عاطفی او کمک می کند و احتمال موفقیت او را در مسابقات افزایش می دهد. بنابر این دو پیش نیاز اساسی در جلب و تأمین رضایت ورزشکار، اطلاعات کافی مربی از فرایندهای تیمی و آگاهی از روش های ارضاء نیازها و علایق ورزشکاران است [۸۸].

مدیران ورزش نیز باید درک کنند که تا چه اندازه رضایتمندی ورزشکار به عوامل فردی، مربیان، مدیریت، اعضای تیم و خانواده و اجتماع وابسته است و چگونه این عوامل در تعامل مربی- ورزشکار نمود پیدا می کند. آگاهی از روش های ارضاء نیازهای ورزشکار سبب رضایتمندی ورزشکار و در نتیجه سبب تعادل و آرامش روانی و اثربخشی ورزشکار می شود. اگر چه بسیار مشکل است که بتوان همه ابعاد رضایتمندی ورزشکار را به طور مستقیم و دقیق به مربیان شناساند، اما مربیان با آگاهی از این جنبه های رفتاری، تمرین و آموزش رفتارهای مطلوب می توانند گام اساسی در حفظ و ثبات روانی ورزشکار بردارند [۱۶۰]. به

دلیل اهمیت سبک های رهبری مربیان در تیم های ورزشی باشگاهی و ملی، در این تحقیق انواع سبک های رهبری مربیان بررسی شده است تا رابطه آن با دو متغیر مهم تیمی، یعنی انسجام و رضایتمندی ورزشکار مشخص شود.

۱-۲- بیان مساله

موفقیت در هر کار گروهی مستلزم وجود اتحاد و همبستگی و رضایت در بین اعضای گروه است. در ورزش و به خصوص در ورزش های گروهی شرط لازم برای تحقق هدف مشترک، داشتن وحدت و انسجام تیمی و رضایت است. به نظر می رسد نقش مربی نیز که وظیفه هدایت بازیکنان را بر عهده دارد، در این زمینه بسیار کلیدی است. معمولاً تیم های موفق ورزشی دارای یک صفت برجسته هستند که آنها را از تیم های ناموفق متمایز می سازد و آن مدیریت و رهبری مؤثر، فعال و شایسته است [۲۷]. هم چنین مربیان یکی از ارکان اساسی شکل گیری و پیشرفت تیم های ورزشی هستند و از نقش مهم آنان بر عملکرد بازیکنان نمی توان چشم پوشی کرد. نتایج مطالعات نشان می دهد که رابطه سبک رهبری و رفتارهای مربیان با عملکرد، انگیزش، میزان رضایت و انسجام گروه معنی دار است [۳]. واقعیت این است که شیوه رهبری مربی، رفتارها، ادراک ها و تصمیم های او، ورزشکاران و پیامدهای تیمی را تحت تأثیر قرار می دهد. مربی برای مدیریت تیم، قدرت قانونی دارد و می تواند بر ورزشکاران تأثیر بگذارد و از ورزشکاران خود تلاش بیش از حد انتظاری را طلب کند، بنابراین مربی دارای قدرت رهبری است [۱۳].

مطالعات بسیار فراوانی در زمینه سبک های رهبری مربیان با استفاده از نظریه های رهبری در مدیریت انجام گرفته و مدل های زیادی نیز ارائه شده است که در این میان، مدل چلادورای و ساله^۱ (۱۹۷۸، ۱۹۸۰) برای رفتار رهبری مربی در موقعیت های ورزشی، پنج سبک رهبری شناسایی کردند که عبارت از سبک آموزش و تمرین^۲، سبک دموکراتیک^۳، سبک آمرانه^۴، سبک حمایت اجتماعی^۵ و سبک بازخورد مثبت بودند. سبک آموزش و تمرین، رفتاری است برای بهبود بازی ورزشکاران از طریق آموزش تکنیک ها، و در ورزش های تیمی به هماهنگ نمودن فعالیت های اعضای تیم اطلاق می شود. در سبک آموزش و تمرین مربی بر آموزش نقاط قوت و ضعف و بهبود مهارت های بازیکنان تأکید می ورزد. سبک بازخورد مثبت، رفتاری است که مربی ورزشکاران را مورد تقدیر قرار می دهد و از بازی آن ها تعریف می کند. این دو رفتار (آموزش و تمرین و بازخورد مثبت) به ترتیب با فرایند انجام دادن وظیفه و میزان انجام دادن آن مرتبط هستند. سبک حمایت اجتماعی، رفتاری است که مربی با استفاده از آن برای ارضاء نیازهای متقابل شخصی ورزشکاران تلاش می کند، رابطه دوستانه با بازیکنان دارد، مسائل و مشکلات آن ها را بررسی و به حل و فصل اختلافات بین اعضای تیم کمک می نماید. این سبک با نیازهای اجتماعی ورزشکاران، به صورت فردی و گروهی سروکار دارد. در رفتار دموکراتیک، مربی به ورزشکاران اجازه مشارکت در تصمیم گیری های مربوط به تعیین

1- Chelladurai & Saleh

2 - Training & instruction style

3 - Democratic style

4 - Autocratic style

5 - Social support style

6 - Positive seedback style

اهداف گروهی و روش دستیابی به آن اهداف را می دهد و نظر بازیکنان را در تصمیم گیری در مورد روش بازی و تمرین و موضوعات مهم مربیگری جویا می شود. در مقابل رفتار دموکراتیک، سبک آمرانه رفتاری است که مربی به هیچ وجه بازیکنان را در تصمیم گیری ها و مسائل تیم دخالت نمی دهد و بازیکنان باید دستورات مربی را اجرا کنند [۸].

احتمالاً درک ورزشکاران از سبک رهبری مربیان بر ادراک و باورهای ورزشکاران و در نتیجه بر فرایندها و پیامدهای مختلفی مانند عملکرد، کارآیی گروهی، انسجام تیمی و رضایت مندی آنها اثر می گذارد. در ورزش های گروهی که تیم ها با یکدیگر کنش متقابل دارند، موفقیت زمانی حاصل می شود که اعضای تیم به شیوه ای موثر و هماهنگ با هم کار می کنند. اینجاست که نقش یک مربی به عنوان رهبر و هماهنگ کننده بیشتر مشخص خواهد شد و سبک رهبری وی در ایجاد انسجام و هماهنگی نقش بسزایی دارد [۳].

انسجام گروهی و رضایت ورزشکاران از پیامدهای مهم تیمی هستند که از سبک رهبری مربیان تاثیر می پذیرند و تحقیقات بسیاری نیز به تاثیر رفتار مربیان بر این ابعاد، بیشتر از سایر متغیرهای وابسته به رفتار مربیان توجه کرده اند [۱۸۹، ۱۶۲، ۴۶، ۴۱، ۱۶۲، ۱۸۸، ۱۴۹، ۱۰۳، ۷۶]. انسجام تیمی در بر گیرنده انسجام تکلیف و انسجام اجتماعی است. انسجام اجتماعی، میزان جذابیت میان فردی در بین اعضای گروه را نشان می دهد، یعنی این که گروه تا چه حد به فرد فرصت و امکان می دهد تا به هدف دلخواه خود برسد. انسجام تکلیف ارزیابی عملی ورزشکار از سطح تلاش هماهنگ تیم است و نشان می دهد که تیم و هر یک از اعضای آن تا چه اندازه به اهداف خود دست می یابند [۶۲].

میزان رضایت ورزشکاران در ارتباط با عملکرد آنها و میزان دستیابی یا شکست تیم در رسیدن به سطوح مورد انتظار بیان می شود. رضایت ورزشکار یک وضعیت عاطفی مثبت است که از یک ارزیابی پیچیده از ساختارها، فرایندها و نتایج همراه با تجربه ورزشی ناشی می شود [۸۲]. رضایت ورزشکار در ارتباط با سبک رهبری مربی چهار بعد رضایت از آموزش و تمرین، رضایت از رفتار و تعامل مربی، رضایت از عملکرد فردی و رضایت از عملکرد تیمی را در بر می گیرد. رضایت از آموزش و تمرین، رضایت مندی ورزشکار از تمرین و آموزش فراهم شده توسط مربی را در بر می گیرد، رضایت از رفتار و تعامل مربی، رضایت مندی از رفتارهایی از مربیگری را در بر می گیرد که مستقیماً بر فرد و حتی بر بهبود و توسعه تیم اثر می گذارد، رضایت از عملکرد فردی، رضایت مندی یک ورزشکار از عملکرد تکلیف و وظیفه خودش و رضایت از عملکرد تیمی، رضایت مندی یک ورزشکار از سطح عملکرد تیمش را نشان می دهد [۱۵۰].

تحقیقاتی که رابطه سبک رهبری مربیان را با پیامدهای فردی و اجتماعی بررسی کرده اند، عمدتاً یکی از این پیامدها را به عنوان متغیر وابسته یا ملاک در نظر گرفته اند. در برخی از این مطالعات، رابطه سبک رهبری مربیان با انسجام گروهی بررسی شده است و اکثر آنها نیز نشان داده اند که بین سبک رهبری مربیان با انسجام گروهی (انسجام تکلیف و انسجام اجتماعی) رابطه معنی دار وجود دارد [۱۰۳، ۷۶، ۶۹، ۱۹۸، ۱۸۸، ۱۶۴، ۱۵۸، ۱۵۱، ۱۴۹]. تحقیقات دیگری نیز فقط رابطه سبک های رهبری مربیان را با رضایت مندی ورزشکاران بررسی کرده و نشان داده اند که بین سبک رهبری مربیان با رضایت ورزشکار رابطه معنی دار وجود

دارد [۴۱،۴۶،۱۱۵،۱۱۶،۱۶۲،۱۶۳،۱۸۹،۱۹۷]. البته تحقیقات زیادی نیز نشان داده اند که سبک رهبری مربیان برانگیزش [۱۱۲،۱۶۳،۴۲،۴۳،۵۵] و عملکرد [۸،۲۱،۱۰۱،۱۰۲،۱۰۸] اثر گذار است.

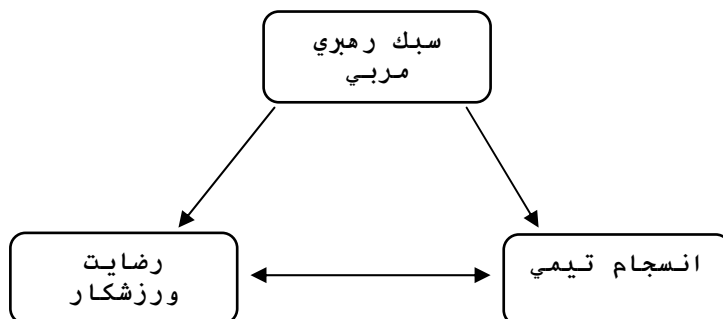
با وجود این، امروزه مشاهده می شود که تیم های ورزشی حتی با داشتن مربیان مجرب و بازیکنان نخبه نتوانسته اند انسجام و عملکرد گروهی مناسبی از خود نشان دهند و یا ورزشکاران از فرایندهای تیمی احساس نارضایتی دارند. به نظر می رسد عوامل زیادی در این زمینه دخالت دارند که یکی از این عوامل را می توان سبک رهبری مربیان است. بر اساس مدل مفهومی کارون^۱ (۱۹۸۲)، عوامل زیادی وجود دارند که در رابطه یا پیش بینی کننده انسجام گروه هستند. یکی از این عوامل، عامل رهبری است. بر اساس این مدل، سبک رهبری مربی (آموزش و تمرین، حمایت اجتماعی، ارائه بازخورد به ورزشکاران)، تصمیم گیری های مربی (دموکراتیک و آمرانه)، روابط شخصی میان مربی و بازیکنان و روابط بین تیم و مربی (واکنش به موقعیت ها و فشارهای وارد بر تیم) بر انسجام تیم های ورزشی موثر است [۶۱]. تحقیقات وستر و ویس^۲ (۱۹۹۱)، شلدز و همکاران^۳ (۱۹۹۷)، چاو و بروس^۴ (۱۹۹۹)، رنج^۵ (۲۰۰۲) و روناین^۶ (۲۰۰۴) نیز از رابطه معنی دار سبک رهبری مربیان و انسجام گروهی حمایت کرده اند [۱۷۲،۱۶۴،۶۹،۱۹۸،۱۵۹]. البته برخی محققان مانند پیس و کوزاب^۷ (۱۹۹۴) و کلاریک^۸ (۲۰۰۴) رابطه معنی داری بین سبک-سبک های رهبری مربیان و انسجام اجتماعی مشاهده نکردند [۱۳۵،۱۵۴].

علاوه بر انسجام تیمی، در مدل چند بعدی رهبری چلادورای (۱۹۹۰) و مدل هورن^۹ (۲۰۰۲) عملکرد تیمی و رضایتمندی بازیکنان نیز به عنوان پیامد سبک های رهبری مربیان محسوب شده است [۱۱۵،۷۲]. برخی محققان مانند هورن و کارون^{۱۰} (۱۹۸۵)، فردریچ^{۱۱} (۱۹۸۴)، ویس و فردریچ^{۱۲} (۱۹۸۶)، اشلایسمن^{۱۳} (۱۹۸۷) و دیور و فیشر^{۱۴} (۱۹۹۰) به این نتیجه رسیده اند که بین سبک های رهبری آموزش و تمرین، بازخورد مثبت، حمایت اجتماعی و دموکراتیک با رضایت ورزشکار رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد [۱۱۶،۹۴،۱۶۷،۱۹۷،۱۰۱]. البته نتایج متناقضی هم در این زمینه وجود دارد به طوری که ریمر و تون^{۱۵}

-
- 1 - Carron
 - 2 - Wester & Weiss
 - 3 - Shields et al
 - 4 - Chaw & Bruce
 - 5 - Rang
 - 6 - Ronayne
 - 7 - Peace & Kozub
 - 8 - Colarick
 - 9 - Horn
 - 10 - Horn & Carron
 - 11 - Friedrich
 - 12 - Wiess & Friedrich
 - 13 - Scheliesman
 - 14 - Dwyer & Fischer
 - 15 - Rimer & Toon

(۲۰۰۱) ، کاکيوگلو^۱ (۲۰۰۳) و کلاریک (۲۰۰۴) در پژوهش های خود نشان دادند که رابطه‌ای بین سبک رهبری مربیان و رضایتمندی ورزشکاران وجود ندارد [۱۳۵،۶۰،۱۶۳].

علاوه بر بررسی رابطه سبک رهبری مربیان با هر یک از متغیرهای انسجام تیمی و رضایتمندی در تحقیقات مختلف، به نظر می‌رسد که رابطه دو سویه انسجام تیمی و رضایت ورزشکار کمتر مورد توجه قرار گرفته است. البته در مورد پیامد انسجام تیمی همواره این سوال وجود داشته است که انسجام تیمی تا چه حد سبب افزایش عملکرد فردی، کارآیی گروهی و رضایتمندی ورزشکار یا تیم می‌شود؟ تحقیقات نشان داده‌اند که رابطه مثبت و معنی داری بین انسجام تیمی و عملکرد ورزشی وجود دارد [۵۶،۶۶،۱۷۴،۱۸۸]. یکی دیگر از پیامدهای انسجام تیمی، کارآیی تیمی یا گروهی است. برخی تحقیقات نشان داده‌اند که انسجام، کارآیی گروهی را بالایی برد [۱۳۱]. بنابراین با توجه به اثر انسجام تیمی بر عملکرد و کارآیی گروهی، چنین به نظر می‌رسد که انسجام تیمی بر رضایت ورزشکاران نیز اثرگذار باشد، یا رضایت ورزشکار ممکن است انسجام تیمی را بالا ببرد؟ با توجه به مرور مدل‌ها و تحقیقات مربوط به سبک های رهبری مربیان، انسجام تیمی و رضایت ورزشکار، در این تحقیق رابطه همزمان سبک رهبری مربیان بر انسجام تیمی و رضایت ورزشکاران سطح قهرمانی کشور بررسی و چنین فرض شده است که انسجام تیمی و رضایت ورزشکار یک رابطه دو سویه دارند. به عبارت دیگر، سبک رهبری مربی با اثر گذاری مستقیم بر یک متغیر می‌تواند به صورت غیر مستقیم بر متغیر دوم اثرگذار باشد (شکل ۱-۱) .

شکل (۱-۱)، الگوی فرضی سبک رهبری مربی، انسجام تیمی و رضایت ورزشکار

از طرف دیگر، اکثر تحقیقات در سطح ورزش دانشگاهی و پائین تر انجام گرفته است و مطالعات بسیار اندکی بر تیم های باشگاهی متمرکز شده اند [۳۲]. هم چنین به نظر می‌رسد که نتایج تحقیقات متناقض در مورد اولویت سبک های رهبری مربیان و رابطه آن با انسجام گروهی و رضایتمندی ورزشکار به تنوع تیم های ورزشی (تیمی و انفرادی)، سطوح مشارکت ورزشی ورزشکاران (سطوح مختلف رقابتی) و هم چنین به گروه های سنی ورزشکاران مربوط باشد. در تحقیق حاضر بر ورزشکاران سطح

قهرمانی و تا حدی حرفه ای تمرکز شده است و با توجه به اهمیت رقابت های حرفه ای به ویژه در ورزش های تیمی مورد مطالعه (فوتبال، والیبال، بسکتبال، هندبال و فوتسال) که موفقیت در آنها به عوامل گوناگونی بستگی دارد، در این تحقیق نیز به سه عامل اصلی موفقیت تیم های ورزشی توجه شده است. ضمناً چون این موضوع برای اولین بار در سطح ورزش قهرمانی کشور انجام می گیرد، از نظر مقایسه میان سبک های رهبری مربیان کشور با سایر کشورها می تواند مفید باشد. نهایتاً سوال اصلی تحقیق این است که آیا بین سبک های رهبری مربیان با میزان انسجام تیمی و رضایت ورزشکاران رابطه ای وجود دارد؟ رابطه میان انسجام تیمی و رضایت ورزشکاران دو سویه است یا یک سویه؟ و نهایتاً، الگوی سبک رهبری مربیان با انسجام تیمی و رضایت ورزشکاران در این تحقیق چگونه است؟

۱-۳- ضرورت و اهمیت تحقیق

وجود تعداد زیاد سبک های مربیگری بدیهی است؛ ولی هیچ سبکی به تنهایی و برای همیشه سبب موفقیت نمی شود. قبل از این که مربی سبک رهبری اصلی خود را تعیین کند، چند معیار را باید مورد توجه قرار دهد. چلادورای و کارون^۱ (۱۹۸۳) پی بردند که ورزشکاران برجسته بیشتر نگران دانش و آگاهی مربی هستند تا برقراری ارتباطات، در حالی که ورزشکاران جوان و کم تر ماهر، به حمایت عاطفی بیشتری نیاز دارند. بنابر این مربیان در هنگام تصمیم گیری در مورد سبک رهبری مناسب، باید نیازهای عاطفی ورزشکاران را در نظر بگیرند. روشن است که در بیشتر موقعیت های ورزشی، مربی تصمیم نهایی را می گیرد. مثلاً در خلال رویدادها و مسابقات ورزشی، در طول تمرین، زمان استراحت و آسیب دیدگی ورزشکار مربی از طریق سبک های رهبری مناسب اعمال مدیریت و رهبری می کند [۷۹].

در سطح ورزش قهرمانی و حرفه ای، تجارب نشان می دهد مربیانی که از لحاظ فنی و دانش مربیگری سرآمد هستند، در موفقیت تیم های شان و ارائه کار گروهی بهتر و رضایت بازیکنان نقش مؤثرتری را ایفاء کرده اند. به نظر می رسد که مدیریت تیم یا سبک های رهبری مربیان نیز می تواند نقش مهمی در مربیگری موثر و کارآمد داشته باشد. چون از مهم ترین مهارت های مورد نیاز برای یک مربی، رهبری است. برخی از وظایف مهم در حیطه رهبری شامل ایجاد انگیزه، توسعه ارتباط مؤثر با ورزشکاران، ایجاد انسجام و هماهنگی و بهبود رضایت در ورزشکاران است. شناخت عوامل مؤثر بر وضعیت روانی و جسمانی ورزشکاران در مربیگری و آموزش مهارت های ورزشی به ویژه در ورزشکاران سطوح ملی، می تواند در موفقیت آنها بسیار تعیین کننده باشد.

بسیاری از مربیان بر این اعتقادند که اصل اساسی در گزینش بازیکن برای کسب موفقیت، سطح توانایی بازیکن است. بنابراین آنان بازدهی گروهی را نتیجه مستقیم مجموع توانایی های ورزشکاران می دانند. این مربیان غالباً از عوامل اثرگذار بر عملکرد گروهی بازیکنان بی اطلاعند. هر گاه ساختار خاص یک ورزش مانند ورزش های گروهی به هماهنگی و تعامل بازیکنان تیم نیاز داشته باشد، مجموع توانایی های فردی بازیکنان، بازدهی واقعی و اثربخشی تیم را پیش بینی نخواهد کرد. از آنجا که بسیاری از

فعالیت های ورزشی در شکل گروهی صورت می گیرد و هنگامی که بازیکنان برای کسب نتیجه به کنش متقابل می پردازند، باید علاوه بر به حد مطلوب رساندن اجرای افراد، به نیروها و فرایندهای درونی و عوامل اثرگذار بر عملکرد گروهی، انسجام تیمی و رضایتمندی آنان نیز توجه شود [۶]. از طرف دیگر ورزشکاران اصلی ترین نیروی انسانی در ورزش وهم چنین تولیدکننده و مصرف کننده واقعی ورزش هستند و رضایتمندی آنها یکی از ملاک های اثربخشی فرایندها و پیامدهای تیم محسوب می شود. رضایتمندی ورزشکار باید به مثابه یک پیامد اصلی مستقل از سایر پیامدها که آنها نیز ارزشمند هستند، مورد توجه قرار گیرد [۱۰]. رضایتمندی جزء لاینفک مشارکت ورزشی است و حفظ سطح رضایت ورزشکاران در جهت دستیابی به سطوح مورد انتظار دستیابی به اهداف و موفقیت تیم های ورزشی نباید دست کم گرفته شود. رضایت ورزشکار باید یکی از اهداف اساسی برنامه های ورزشی باشد. مربیان باید با آگاهی از روش های ارضای نیازها و علایق ورزشکار و درک میزان وابستگی رضایت ورزشکار به عوامل فردی، مربیان، مدیریت، اعضای تیم و خانواده و اجتماع و چگونگی نمود این عوامل در تعامل مربی - ورزشکار رضایتمندی ورزشکار، تعادل و آرامش روانی و اثر بخشی ورزشکار را بهبود بخشند [۲۹]. لازم است که مربیان و مدیران ورزشی به ایجاد تجارب خوشایند و رضایت بخش اهتمام ورزند. ورزشکاران نه فقط باید اطلاعات مربوط به تکنیک ها و تاکتیک های رشته ورزشی خود را از سوی مربی دریافت کنند، بلکه باید آن را درک نمایند و بپذیرند. مربیان موفق به ورزشکاران کمک می کنند تا آنها در مهارت های جدید به تبحر برسند، از رقابت با دیگران لذت ببرند و احساس خشنودی کنند [۱۵۰].

لذا با توجه به اهمیت خاص ورزش قهرمانی و ملی در ابعاد گوناگون فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و غیره و از آنجا که تاکنون در کشور ما تحقیقات بسیار اندکی در این زمینه به انجام رسیده است، ضرورت انجام این تحقیق احساس می شود. نتایج این تحقیق می تواند برای مربیان، مدیران و کسانی که تغییر رفتارها و مدیریت شان می تواند بر عوامل موثر در بهبود عملکرد تیم های ورزشی در همه سطوح، به ویژه در سطح ملی و برتر اثرگذار باشد، مورد استفاده قرار گیرد. مربیان می توانند با بهبود استراتژی های میانجی، تغییر شرایط سازمانی، تعدیل سبک های رهبری شان و استراتژی های ابزاری پاداش، جهت بهبود شرایط کارگروهی و ایجاد محیطی سالم اقدام نمایند.

رهبری تیم های ملی و برتر از حساسیت بیشتری نسبت به سایر سطوح قهرمانی برخوردار است و مربیان باید بتوانند از سبک های مختلف رهبری در تمرینات، سفرها، اردوها و رقابت های ورزشی استفاده کنند. به ویژه این که انسجام تیمی در این سطوح برای حفظ موقعیت رقابتی اهمیت بیشتری دارد. از طرف دیگر، رضایتمندی ورزشکاران تیم های برتر و ملی می تواند انگیزه و زمینه خوبی برای مشارکت سایر ورزشکاران فراهم آورد. بنابراین ارزشیابی و بررسی وضعیت مربیان به لحاظ مدیریت تیم های ورزشی خود، نباید فقط به صلاحیت های فنی آنها محدود شود، بلکه باید به عوامل دیگری که در موفقیت یا شکست تیم های ورزشی دخالت دارند نیز پرداخته شود.

به طور کلی، نتایج تحقیقات در حوزه مدیریت و روانشناسی برای ارتقاء سطح ورزش قهرمانی و حرفه ای کشور می تواند برای مدیران، مربیان و کلیه دست اندرکاران مفید و سازنده باشد.

۴-۱- اهداف تحقیق

۱-۴-۱- هدف کلی

بررسی رابطه بین سبک رهبری مربیان با انسجام تیمی و رضایت ورزشکاران مرد تیم های باشگاه های لیگ برتر و ملی ایران ، در پنج رشته گروهی فوتبال، والیبال، بسکتبال، هندبال و فوتسال و ارایه الگوی سبک رهبری مربیان، انسجام تیمی و رضایتمندی ورزشکاران.

۲-۴-۱- اهداف اختصاصی

- ۱- تعیین رابطه سبک رهبری مربیان و انسجام تیمی تیم های ورزشی
- ۲- تعیین رابطه سبک رهبری مربیان و رضایتمندی ورزشکاران تیم های ورزشی
- ۳- تعیین رابطه بین انسجام تیمی و رضایتمندی ورزشکاران تیم های ورزشی
- ۴- تعیین عامل ها و متغیر های تبیین کننده سبک رهبری مربیان، انسجام تیمی و رضایتمندی ورزشکاران
- ۵- تعیین میزان تاثیر سبک رهبری مربیان بر انسجام تیمی و رضایتمندی ورزشکار
- ۶- تعیین میزان تاثیر رضایتمندی ورزشکار و انسجام تیمی بر یکدیگر
- ۷- ارایه الگوی سبک های رهبری مربیان، انسجام تیمی و رضایتمندی ورزشکاران

۵-۱- فرضیه های تحقیق

- ۱- بین سبک های رهبری مربیان و انسجام تیمی ورزشکاران رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۲- بین سبک های رهبری مربیان و رضایتمندی تیمی ورزشکاران رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۳- بین انسجام تیمی و رضایتمندی ورزشکاران رابطه معنی داری وجود دارد.

۶-۱- سوال های تحقیق

- ۱- عامل ها و متغیر های تبیین کننده سبک رهبری مربیان، انسجام تیمی و رضایتمندی ورزشکاران چه هستند؟
- ۲- میزان تاثیر سبک رهبری مربیان بر انسجام تیمی و رضایتمندی ورزشکار چقدر است؟
- ۳- میزان تاثیر رضایتمندی ورزشکار بر انسجام تیمی چقدر است؟
- ۴- چه الگویی برای سبک رهبری مربیان، انسجام تیمی و رضایتمندی ورزشکار پیشنهاد می شود؟

۷-۱- محدودیت های تحقیق

- ۱-۷-۱- محدودیت هایی که در تحقیق اعمال شد، عبارتند از:
 - ۱- به دلیل وجود لیگ منظم در تیم های ورزشی مردان، آزمودنی های تحقیق از ورزشکاران مرد انتخاب شده اند.

۲- به دلیل الزام بررسی انسجام در رشته های گروهی، فقط پنج رشته ورزشی گروهی متداول (فوتبال، والیبال، بسکتبال، هندبال و فوتسال) که دارای لیگ های منظم بودند، به عنوان جامعه آماری انتخاب شدند.

۳- دوره زمانی توزیع پرسشنامه و جمع آوری اطلاعات به دلیل برگزاری اردوهای تیم ملی تحقیق از ابتدای مهرماه تا پایان اسفند ماه سال ۸۷ در نظر گرفته شد.

۴- چون رضایتمندی ورزشکار به عوامل مختلفی وابسته است، در تحقیق حاضر فقط چهار بعد رضایت مرتبط با سبک رهبری مربی اندازه گیری شد.

۱-۷-۲- محدودیت های غیر قابل کنترل

- ۱- عدم آگاهی محقق از برخی نظرات شخصی آزمودنی ها که می توانست به صورت مصاحبه جمع آوری شود.
- ۲- احتمال برداشت متفاوت آزمودنی ها از سؤالات به دلیل عواملی مانند عملکرد تیم، شرایط اردو و سطح مهارت
- ۳- احتمال تداخل دیدگاه های ورزشکاران در باره تیم های ملی و باشگاهی
- ۴- عدم تکمیل به موقع پرسشنامه توسط برخی از ورزشکاران

۸-۱ - خلاصه روش شناسی تحقیق

۱-۸-۱- جامعه و نمونه آماری

کلیه ورزشکاران مرد باشگاه های لیگ برتر و تیم های ملی کشور در سال ۸۷ در رشته های والیبال، فوتبال، بسکتبال، هندبال و فوتسال جامعه آماری این تحقیق را تشکیل دادند. تعداد نمونه با توجه به تعداد سؤالات پرسشنامه مقیاس رهبری در ورزش (۴۳ سوال)، با برآورد حداقل ۵ برابر و حد اکثر ۱۰ برابر تعداد سؤالات، بین ۴۳۰-۲۱۵ تخمین زده شد و با در نظر گرفتن احتمال افت آزمودنی ها تعداد ۳۵۰ پرسشنامه توزیع شد که تعداد ۲۷۲ پرسشنامه قابل استفاده بود.

۱-۸-۲- ابزار تحقیق

برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه مقیاس رهبری در ورزش^۱، پرسشنامه محیط گروهی یا انسجام تیمی^۲، پرسشنامه رضایت ورزشکار^۳ استفاده شده است. هر سه پرسشنامه مقیاس رهبری در ورزش، محیط گروهی و رضایت ورزشکار پس از ترجمه، توسط ۱۵ متخصص مدیریت و روانشناسی ورزشی، بازبینی شده است و پس از یک مطالعه راهنما با استفاده از روش تحلیل عاملی مورد بررسی مجدد قرار گرفته است.

۱-۸-۳- نحوه جمع آوری و تجزیه و تحلیل داده ها

ابزار جمع آوری داده ها (پرسشنامه ها) مربوط به ورزشکاران تیم های ملی با هماهنگی کمیته ملی المپیک و آکادمی ملی المپیک در محل پایگاه قهرمانی آکادمی ملی المپیک تکمیل و جمع آوری شد. هم چنین پرسشنامه های مربوط به تیم های

1 - Leadership Scale for Sport Questionnaire

2 - Group Environment Questionnaire

3 - Athlete Satisfaction Questionnaire